

Uitleg

Dieren op missie

Al eeuwenlang hebben mens en dier een hechte band. Dieren houden mensen gezelschap, helpen bij het werk en ook in het leger. Over dat laatste lees je in deze les meer.

Deze les

Het actief lezen en de sleutelvragen in **opdracht 1** helpen je om de tekst goed te begrijpen.

In **opdracht 2** vul je een tekstschema in, dat je helpt bij het vinden van de belangrijkste informatie in de tekst. Dit kun je goed gebruiken bij het schrijven van een samenvatting.

De daadwerkelijke samenvatting van de tekst schrijf je in **opdracht 3**.

Opdracht 4 gaat over spreekwoorden en gezegdes met dieren.

Vooraf

De tekst *Dieren op missie* bevat de volgende kopjes:

- Al eeuwenlang
- Vrijwel altijd inzetbaar
- Paarden zijn net mensen
- Niet alleen paarden

Bekijk ook de foto's bij de tekst.

Bespreek vervolgens samen:

1. Wat gaat de tekst je vertellen over dieren op missie, denk je? Wat weet je er zelf al van?
2. Op wat voor manieren helpen dieren mensen in het leger, denk je?
3. Waarom zouden mensen graag met dieren samenwerken, denk je?

Foto: Wikipedia

OPDRACHT 1 Actief lezen

1. Lees de uitleg over **samenvatten**.

Uitleg

In een informatieve tekst (zoals de tekst van deze les) vind je heel veel informatie. Als je na het lezen van de tekst alles goed wilt begrijpen, is het handig om de tekst samen te vatten. Je let dan op belangrijke informatie in de tekst, de **hoofdzaken**. Die schrijf je in je samenvatting. De minder belangrijke informatie, zoals *voorbeelden*, noemen we **bijzaken**. Bijzaken vind je niet in een samenvatting.

Bij het maken van een samenvatting kun je als hulp:

- de belangrijkste informatie in de tekst onderstrepen of markeren;
- de belangrijkste woorden per tekstdeel of de belangrijkste meningen in een schema zetten;
- elk tekstdeel na het lezen even kort (hardop) samenvatten. Bestaat een tekstdeel uit meer dan één alinea? Doe het hardop samenvatten dan eerst per alinea en kijk of je daarna het hele tekstdeel in een keer kunt samenvatten.

2. Lees nu de tekst actief in groepjes. Vul tijdens het actief lezen het werkblad in (als je dat hebt gekregen van je docent), óf maak aantekeningen in de kantlijn van de tekst. Onderstreep of markeer tijdens het lezen de belangrijkste informatie in de tekst, sta stil bij woorden die je nog niet kent en probeer de betekenis ervan te achterhalen, en stel vragen.

3. Lees ná het bespreken van het stukje de sleutelvraag/-vragen bij dat stukje en beantwoord die. Gebruik eventueel een los blaadje om je antwoorden op te schrijven.

Sleutelvragen

Wat is je leesdoel? _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Welke twee dingen weet je na het lezen van de inleiding over het Nederlandse leger?
Al eeuwenlang	2. Welke dieren spelen al eeuwenlang een belangrijke rol in het leger en waaruit blijkt dat?
Vrijwel altijd inzetbaar	3. Waarom zijn dieren in het leger erg handig? Noem twee dingen.

Paarden zijn net mensen	4. Wat is voor mariniers belangrijk om te weten als ze gaan werken met paarden en waarom? Noem twee dingen. 5. Waarom werkt het leger altijd met lokale paarden? 6. Waarom gaan paarden nooit mee naar het front? Noem twee dingen.
Niet alleen paarden	7. Met welke andere dieren werkt het Nederlandse leger en waar worden deze dieren voor ingezet?
Na het lezen	
8. Wat vind jij ervan dat het Nederlandse leger gebruikmaakt van dieren? Leg je antwoord uit.	

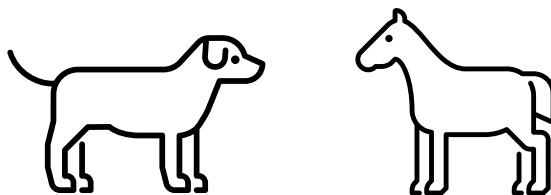

OPDRACHT 2 Een tekstschema maken

In de uitleg over samenvatten heb je gelezen dat het handig is om een **tekstschema** te maken als je de tekst wilt samenvatten. In een tekstschema noteer je voor elke alinea de **hoofdzaken**: de belangrijkste informatie.

1. Werk samen met een klasgenoot. Bespreek bij elke alinea welke informatie jullie belangrijk genoeg vinden om in het tekstschema te noteren. Wat zijn de hoofdzaken?
2. Zijn jullie het eens? Noteer het dan in steekwoorden in het schema.

Tip: maak gebruik van je antwoorden op de sleutelvragen! Deze vragen immers naar de hoofdzaken van de tekst.

Alinea	Hoofdzaken
Al eeuwenlang	
Vrijwel altijd inzetbaar	
Paarden zijn net mensen	
Niet alleen paarden	

OPDRACHT 3 Een samenvatting schrijven

1. Schrijf nu zelf een samenvatting van de tekst. De samenvatting mag uit maximaal 200 woorden bestaan. Gebruik het schema van opdracht 2. Lees eerst de uitleg en maak dan de samenvatting.

Uitleg

Een **samenvatting** maak je zo:

- Schrijf in één of twee zinnen de belangrijkste informatie van elk stukje tekst op. Gebruik hiervoor de informatie die je hebt verzameld tijdens het actief lezen van de tekst.
  - Gebruik signaalwoorden om zinnen te verbinden. Bijvoorbeeld: *want, maar, omdat, ook, bovendien, daarom, doordat, aanvankelijk, echter, niet alleen... maar ook...*
  - Lees alle zinnen achter elkaar door. Is het één goedlopend verhaal?
2. Lees de samenvatting nog een keer door. Staat alle belangrijke informatie erin? Is de tekst begrijpelijk? Is de samenvatting niet te lang?
  3. Vergelijk je samenvatting met die van je groepsgenoten. Geef elkaar tops en tips om jullie samenvatting nóg beter te maken.

Wil je meer weten over **samenvatten**? Kijk dan op de strategiekaart!

OPDRACHT 4 Spreekwoorden met honden en paarden

Dat mens en dier al eeuwenlang samenwerken zie je ook terug in de Nederlandse taal. Er zijn heel wat spreekwoorden en gezegdes waarin dieren een rol spelen.

De tekst ging over honden en paarden die in het leger werken. Hieronder vind je enkele spreekwoorden en gezegdes waarin honden en paarden voorkomen. Wat betekenen ze? Trek een lijn van het spreekwoord/gezegde naar de juiste betekenis.

Aan een dood paard trekken.	•	Als je een cadeau krijgt, mag je er geen aanmerkingen bij hebben.
Anderhalve man en een paardenkop.	•	Beter niet over een bepaald onderwerp beginnen.
Het paard achter de wagen spannen.	•	Dat is een sterk medicijn.
Een gegeven paard moet je niet in de bek kijken.	•	Degene zijn die overal de schuld van krijgt.
Dat is een paardenmiddel.	•	Een derde profiteert van de ruzie van twee anderen.
Op een blind paard wedden.	•	Iemand met de meeste praatjes is vrijwel altijd ongevaarlijk.
Blaffende honden bijten niet.	•	Iets verkeerd aanpakken.
Als twee honden vechten om een been loopt de derde ermee heen.	•	Je inspinnen voor iets, dat gedoemd is te mislukken.
De hond in de pot vinden.	•	Kiezen voor iets waarvan je van tevoren weet dat het zal mislukken.
Geen slapende honden wakker maken.	•	Te laat zijn voor het eten.
De gebeten hond zijn.	•	Weinig aanwezig.